

נמ:

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

(א) ונחית (לח), (ב) כית
(ג) ונחית (לח), (ד) כית
(ה) ונחית (לח), (ו) כית
(ז) ונחית (לח), (ח) כית
(ט) ונחית (לח), (י) כית
(יא) ונחית (לח), (יב) כית
(יג) ונחית (לח), (יד) כית
(טו) ונחית (לח), (טז) כית
(יז) ונחית (לח), (יח) כית
(יט) ונחית (לח), (כ) כית
(כא) ונחית (לח), (כב) כית
(כג) ונחית (לח), (כד) כית
(כה) ונחית (לח), (כו) כית
(כז) ונחית (לח), (כח) כית
(כט) ונחית (לח), (ל) כית

גליון הש"ס

נמ: לאחרי נחש, עי
פסחים דף כ"ד ע"ב חוס'
ד"ה צופה, ומה דכ"ג
ע"ה חוס' ד"ה לחי:
שם מ"ב ע"ה חוס' ד"ה
חוס' א"ה, עי' למי דף
ט ע"ב חוס' ד"ה חוס':
רש"י ד"ה חוס' נאלי א"ה
שם, עי' משנת חוס'
יח' חוס' ק"י ד"ה חוס'
חוס':

מוסף רש"י

ביום ואפילו בשבת.
מחלל כחט כשמיני ימול
שבת קרב, ביצחק ולא
כל יצחק, ועשו חט נקמה
ועי' יצחק, ודברים לא.
לכח יהיה לאכלה ולכל
חית הארץ, יהיה להם
הכח כחיות חיות לחלל
ולא ירשעו לחסד ולא יחטו
לחיות חיות ולכל חיה,
אך כל יד עש אכלת יחד
סלם, ובראשית א' כס.
כירק עשב, שבתחית
לחם הראשון (שם), הנחוג
קשר בעיניו ושיבטו, א"ה
קרון לשו ורגו על זק של
המים חס מן עמו של
שפת הים (ב"מ נה), דש
באוויין ותרנגולין, דאין
לש יום להשגת וכל
משפחה על נתיב (ב"מ
צא), כל חסל כשמיני לטון
מחלל והפסד הוא (חורין)
ע' הפסד ונחית נפש הוא
(יבמות פכח).

והרי מילה. לישראל נאמרה ולא לבני נח דלא חשבה גבי שבע
מלות: לכל דבר שבמנין. לא נשנית במנין אלא מפני שאמר להם
שמים שלשה ימים קודם מתן תורה ולאחר שלשה ימים הוצרך
להחזיר להם ואע"ג דממילא משמעת התיירא דאש שלשה ימים הוא
דאמר והרי עברו אשמעינן קרא
לכל דבר הנאמר במנין כ"ד א"ש
שקבעו זמן לדבר צריך למנות פסע
אחרת להחזיר לפרש עושין וינאם
כ"ה. כל שבע מלות שחזרו ושנו
במנין נמא נמי כל אחת ואחת
הוצרכה לשנות על דבר כגון עבודת
הזבחים לפרש מיתה ועבודת האסורין
זה וכן גלי עזיות לפרש עושין וינאם
דכילוה לא נשנו ולישראל נאסרו ולא
לבני נח: אזהרה מהדר ומפנה כה
למה ל' למחדר ומיכתב אזהרה
ידברו אלא ד' להוסיף לבני נח
ולא לישראל אחת: הני נמי. מילה ופריה
ורביה הא לא חיתנו דהא אמת
למילתא הוא דחיתנו: הא. דגיד
הנשה לא חיתנו כלל ומשום הכי לא
חשיב להו עבודה ומיחו הכי נמי מן
האמורות לבני נח ולא נשנו במנין
הם ולישראל נאמרו ולא לבני נח
ממנו והלן: ואיכתיב אמת מילה.
ודאי משני נאמרה לעיקר מלותיה
ודקדקא לך הא אמר ר' יוסי כל
שנאמרה לבני נח ושנית במנין לה
ולא נאמרה הא דלא חשיב ליה לבני
מלות בני נח משום דמילה לאו לבני
נח נאמרה אפי' מקודם סיני אלא
לזרע אברהם לחודיה והשם נמי זרע
אברהם דהיינו ישראל הוא דנתיב
זה: בני ישמעאל ליחייבו. השם:
בני קטורה. אותן ששה שנולו
לאברהם הן עלמן לא לחייבו וינאם
השם דלא מל אברהם כל בני שחי
לו בחייו: לזרע בני קטורה. אותם
ששה לבנים ולא זרעם אלא אברהם
נשנו לכל הנולדים לו: לא הוסיף
בשר כבדיל דכתיב הנה נחתי לכם
אם כל עש וגו'. לכם ולחיות נחתי
העשבים והחיות ואת כל ירק עש
לאכלה אכל לא חית הארץ נתיב
לכם: כירק עש. שהפסדו לאדם
לאכול נחתי לכם מעשית את כל
אפי' בהמות וחיות: יכול אפילו
לשרצים. יהא אכר מן החי אסור
להם: פ' אר. מעשית וכל אפי'
ורקין מעשית: מאי סלמודא. היכי
משמע דשרצים ממעטי מיניה דילמא
בהמה וחיה ממעטינן מיניה ולא
שרצים: אמר רב הונא דמו. האי
דמו יתירא הוא דהוה ל' למחבת
בשר בנפשו לא תאכלו דהיינו צדור
שהנפש צו אל תאכלו את בשרו
האי בנפשו דמו למה לי וכל ידענא

דנפש וזה הדם אלא לומר לך מי שדמו חלוק מנפשו שהדם קרוי נפש והבשר בשר יאילו שרצים שאין דמם
קרוי נפש והוא ישראל על הדם לא החזירו על דם שרצים משום דאם אלא משום שרצים כבשר והכי אמרינן כנחיתות ב' דם
שמיטה דף נא: דם שרצים החזירו בו משום דאם לוקה משום דם שרצים לוקה: כדנאם הים. לאדם הראשון נאמר: הכיבו בעינא
ושיבטא. קשר קרון לג שנים ולעו ציבשה על שפת הים ושיבטא מנהיגין אותו: מהו. לוקה משום מנהיגין ככלאם או לא. מורש
בשור ובחמור לאו דוקא דכל תרי מיני נמי אסורי צד"ק בשור שנגח את הפרה (נדן): דם באוויין ותרנגולין לרבי יוסי בר' יהודה מהו.
בהשוקר את הפועלים (ב"מ נא): תנן היה עושה בידיו אכל לא כרגלי כרגליו אכל לא כידיו הרי זה יאכל כדכתיב (דברים נ) כי תבא כבדך רעך וגו'
בביתא פועל הכחוש מדבר ר' יוסי בר' יהודה אומר אינו אכל עד שיעשה בידיו וברגליו וקמבעיא ליה לרבי דם באוויין ותרנגולין שאין
להם אלא רגלים מהו מי עבר עליהו משום לא תחטום שור (שם נה) או לא יריו ורגליו צעקין כשור ויכא או דילמא כל כחו כשור צעקין והא
איכא. אלמא בני מלאכה ניהו: וכלל חיה הרומש. ואי לא לאכלה חיות בני מלאכה ניהו: ומשני הווא לאסויי נחש. ולמלאכה דנחש
צר מלאכה ניהו קודם שמתקלל לילך על גחון: חבל. מהפסד לשון אהה כל חבל לשון אכר וקבל הוא. כלומר מהפסד כל לעולם יש
לקבל על שם וכו': סנדלובנין. שם אכן טוב: גולין לו בשר. אלמא הווא ל' לאכלה בהמות וחיות: נהמו לאפיס. לאכלו: ירדה
דמוס חמור מהו. מי אמר הא ודאי דבר טמא הוא ואסור: יורד נאלא. * תני שמוה חתן והוא שמוה ויבזה ומספיד
תמיד וכל תנין (דנמקרא מתרגמינן ירדיו): הא אמרו ליה אין דבר טמא יורד מן השמים. ודבר שאינו הוא ואם ישנו טהור הוא:
מכשפה

והא פריה ורביה. תימה מנה לן דלא נאמרה לבני נח ואי
משום דלא חשיב ליה ביהדי שבע מלות הא אמר לעיל (דף נח):
קודם עשה לא קא חשיב וי"ל דבז ולא תעשה נמי הוא דמי שמוהו
על פריה ורביה מנהו שלא להשחית זרע:

לכל דבר שבמנין. פ"ה דכל דבר
הנאמר במנין אפי' קבעו זמן
לדבר צריך מנין אחר להחזירו כשיעבור
הזמן ושוב (חור) ופי' אל תגשו אל
אשה (שמות יע) לא הוה ביה זמן והא
דכתיב (שם) היו נכונים לשלש ימים
היינו לקבל המורה ביום השלישי
אצל דבר הקצוב זמן יעבור הזמן
ומתוך מאליו וכו' אי דבר שנגזר
סמט פשיטא שצריך מנין אחר להחזירו
אטריין קד"ה כיון דנטל דבר
שנאמר עברו ממילא הווא כגון
הכא שנאמר נמשמש כדי לקבל
המורה וכו' הווא דפ"ק דכ"ה דף
ה. (שם) דכרס רכעי היה עולה
לירושלים מהלך יום לכל זד כדי לעטר
שוק ירושלים צבירות דף לאמר
מורכן הוצרך מנין אחר להחזירו:
חקים

את בריתי תשמור אתה וזרעך אחרך לדורותם אתה וזרעך אין איניש
אחרניא לא אלא מעתה בני ישמעאל לחייבו * כי ביצחק יקרא לך זרע
בני עשו לחייבו * ביצחק * ולא כל יצחק מתקוף לה רב אושעיא אלא מעתה
בני קטורה לא לחייבו האמר ר' יוסי בר אבין ואיתימא ר' יוסי בר חנינא
* את בריתי הפר * לרבות בני קטורה אמר רב יהודה אמר רב אדם הראשון
לא הותר לו בשר לאכלה דכתיב * לכם יהיה לאכלה ולכל חית הארץ
ולא חית הארץ לכם וכשבאו בני נח החזיר להם שנאמר * כירק עשב נתתי
לכם את כל יכול לא יהא אבר מן החי נוהג בו ת"ל * אך בשר בנפשו דמו
לא תאכלו יכול אף לשרצים ת"ל אך ומאי חלמודא א"ר הונא דמו מי
שדמו חלוק מבשרו יצאו שרצים שאין דמם חלוק מבשרם מיתבי * וירדו
בדגת הים מאי לאו לאכלה לא למלאכה ודגים בני מלאכה ניהו אין
כדרכה דבעי * רחבה הנהיג בעיניו ושיבטא מאי * ת"ש * ובעוף השמים
מאי לאו לאכלה לא למלאכה ועופות בני מלאכה ניהו אין כדבעי רבה
בר רב הונא דש * באוויין ותרנגולין לר' יוסי ברבי יהודה מאי תא שבע * ובכל
חיה הרומשת על הארץ ההוא * לאחיו נחש הוא דאתא דתניא * ר"ש בן
מנסיא אומר חבל על שמש גדול שאבר מן העולם שאלמלא * (לא) נתקלל
נחש כל אחד ואחד מישראל היו מזדמנין לו שני נחשים טובים אחד משגרו
לצפון ואחד משגרו לדרום להביא לו סנדלובנים טובים ואבנים טובות ומרגליות
ולא עוד אלא שמפשיטין רצועה תחת זנבו ומוציא בה עפר לגנתו ולחורבתו
* מיתבי היה * ר' יהודה בן תימא אומר אדם הראשון מיסב בגן עדן היה והיו
מלאכי השרת צולין לו בשר ומסגנין לו * הציץ בו נחש והוא בכבודו ונתקנא
בהם בבשר היוור מן השמים מי איכא בשר היוור מן השמים אין כי הא
דר"ש בן חלפתא הוה קאזיל באורחא פגעו בו הנך אריותא דהוה קא נהמי
לאפיה אמר * הכפירים שואגים לטרף נחיתו ליה תרתי אטמאתא חרא אכלוה
והוא שבקוה אייתיה ואתא לבי מדרשא בעי עלה דבר טמא הוא זה
או דבר טהור א"ל אין דבר טמא יורד מן השמים בעי מיניה ר' זירא מר'
אבהו ירדה לו דמות חמור מהו א"ל יארוד נאלא הא אמרי ליה אין
דבר טמא יורד מן השמים: ר"ש אומר אף על הכישוף: מ"ה דר"ש דכתיב

א ומי' פ"ה חס' מלה
ה' ט טיפוס יד סי' נסו
פס' נ':
ק"ב ב ג ד מ"י פ"י
מלכות מלכות
הלל: ו:
ק"ד ה מ"י שם הלל:
ו מ"י פ"ט חס' נללס
הלל: ח':

תורה אור השלם

1. ויאמר אלהים אל
אברהם ואתה את בריתי
תשמור אתה וזרעך
אחרך לדורות:
בראשית י"ז ט
וביום השמיני ימול
בשר ערלתו:
2. ואתם פרו ורבו וצרצרו
בארץ ורבו בה:
3. ויאמר אלהים אל
אברהם אל ידע בעיניך
על דבר ועל אמתך כל
אשר תאמר אליו שרה
שמי בקלך כי בירצחק
יקרא לך זרע:
בראשית כ"א יב
4. ויקרל וכה אשר לא
ימול את בשר ערלתו
ונכרתה הנפש ההוא
מעמך את בריתי הפר:
בראשית י"ז י
5. ויאמר אלהים ונה
נתתי לכם את כל עשב
זרע ורע אשר על פני כל
הארץ ואת כל העץ
אשר בו פרי עץ זרע ורע
לכם יהיה לאכלה ולכל
חית הארץ ולכל שוף
השמים ולכל רומש על
הארץ אשר בו נפש חיה
את כל ירק עשב לאכלה
ויהי קד:
בראשית א' כט-ל
6. כל רמש אשר רואה
לכם יהיה לאכלה כירק
עשב נתתי לכם את כל:
בראשית ג'
7. אך בשר בנפשו דמו
לא תאכלו:
בראשית ט'
8. ויברך אותם אלהים
ויאמר להם אלהים פרו
ורבו ומלאו את הארץ
ובכשה וירדו בדגת הים
ובעוף השמים ובכל חיה
הרומשת על הארץ:
בראשית כ"ב
9. הכפירים שואגים
לטרף ולבקש מאל
אבקלם:
תהלים קד כא

